

MŰSZAKI LEÍRÁS

AZ ÁLLAMI FENNTARTÁSÚ KÖZNEVELÉSI
INTÉZMÉNYEKTANULÁST SEGÍTŐ TEREINEK
INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSE

EFOP-4.1.3-17

pályázati konstrukcióhoz

A Bakonycsérnyei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése

2018.01.29.

MŰSZAKI LEÍRÁS BAKONYCSERNYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA FELÚJÍTÁSÁNAK TERVDOKUMENTÁCIÓJÁHOZ

Építtető:	Székesfehérvári Tankerületi Központ 8000 Székesfehérvár Petőfi Sándor utca 5.
Építés helye:	Bakonycsernyei Általános Iskola 8056, BAKONYCSERNYE, Rákóczi út 37.
Generál Tervező:	Magyar Energia Centrum Kft. 1223 Budapest Nagytétényi út 190.
Generál tervező képviselő:	Futár Dóra okl. építészmérnök műemlékvédelmi szakmérnök
Felelős tervező:	Filippinyi Gábor építész tervező É 09-0528
Társtervező:	Varga Balázs építész tervező

Tartalomjegyzék

1. Meglévő állapot ismertetése	4
2. Tervezett fejlesztés bemutatása	4
3. A fejlesztés pályázati Felhívás szerinti besorolása.....	4
4. Fő műszaki paraméterek a felújítás során	5
4.1. Általános Szabályok, előírások	5
4.2. Tetőhéjazatcsere	6
4.3. Nyelvi labor kialakítása	8
4.4. Projektarányos akadálymentesítés	9
5. A megvalósításhoz szükséges hatósági és egyéb engedélyek.....	9
5.1. Munkavégzéssel kapcsolatos általános követelmények	9
5.2. Munkavédelmi előírások	11
5.3. Szervezési és adminisztratív feladatok	11
5.4. Megrendelő által nyújtott szolgáltatások.....	16
5.5. Organizáció	16

1. Meglévő állapot ismertetése

Jelen projekt tárgya a Bakonycsérnyei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tantermének felújítása és az intézmény tetőfelületeinek felújítása. Az iskola épületén és a hozzá tartozó tornaterem épületén KEOP-5.7.0 pályázatból energetikai felújítás valósult meg. Az iskola épületén utólagos homlokzat, padlásfödém és magastető szigetelés mellett új műanyag nyílászárók kerülnek beépítésre. A tornaterem épületének utólagos homlokzat szigetelésére és nyílászáróinak cseréjére kerül majd sor. Az akkori projektben a tetőcsere nem valósulhatott meg, habár az iskola épületének teteje leromlott állapotban van, egy helyen beázás is megfigyelhető. Javasolt és indokolt a tetőfelületek héjazat cseréje, vízszigetelése. Az épület belső felújítása is javasolt. Az oktatási helyiségek padlóburkolata elkopott, a fugázás hiányos, így a parketta elemek elmozdultak helyükről.

2. Tervezett fejlesztés bemutatása

A felújítás keretében a földszinten nyelvi labor korszerűsítése tervezett, a helyiség belső felújításával, ami érinti a falakat és a padlóburkolatot is.

Az iskola épületén tetőcsere is tervezett. Megvalósul a tető héjazat cseréje, az ebédlő feletti féltető beázásainak javítása és a lapostetős épületrész vízszigetelése.

Akadálymentesítés: Ezen fejlesztési elem keretében megtörténik az épület akadálymentes megközelíthetőségének biztosítása és akadálymentes mosdó kialakítása.

3. A fejlesztés pályázati Felhívás szerinti besorolása

Önállóan támogatható tevékenységek:

- A nyelvoktatáshoz szükséges tantermek korszerűsítése

Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

- Projektarányos akadálymentesítés

Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

- Beázások, födémhibák megszüntetés

4. Fő műszaki paraméterek a felújítás során

4.1. Általános Szabályok, előírások

A szerkezeti munkák költségeinek meghatározásánál figyelembe kell venni és az árajánlatban szerepeltetni kell a meglévő építményrészek épségét garantáló munkanemeket. Az építési tűrésekre és pontosságra a hatályos szabványokban foglaltakat be kell tartani. Különös figyelmet kell fordítani az építés során az egyes építmény részek, illetve az egész épület méreteinek pontosságára, kiváltképp kitűzések pontosságára. Mindezen munkák költségeit az ajánlati árban bele kell foglalni.

Az általános előírások valamennyi szerkezeti elemre vonatkoznak.

Valamennyi méretet és mennyiséget a kiadott tervek és a helyszín alapján a munka megkezdése előtt ellenőrizni kell! Amennyiben bármilyen eltérést észlel Kivitelező, a Megrendelő képviselője haladéktalanul értesítendő és a munka csak az eltérés okának feltárását, illetve az eltérést kiváltó hiba megszüntetését vagy korrigálását követően folytatható.

A beépített épületszerkezetek, építési termékek megfelelőségét a kivitelezőnek igazolnia kell. Ehhez a beépítést megelőzően be kell szerezni az anyagok, szerkezetek teljesítmény igazolását a 275/2013. Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, részletes szabályairól szóló előírásainak megfelelően. A CE jelölés önmagában nem helyettesíti a megfelelőségi igazolást, csak ha az adott építési termékre vonatkozó harmonizált európai termékszabvány van hatályban!

- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII törvény (Étv.)
- 191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről,
- az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 45/2004. (VII. 26.) BMKvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól,
- a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. Törvény
- a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet
- az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet
- a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet
- a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet

- munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet 67. §
- az építési műszaki ellenőri, valamint a felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultság részletes szabályairól szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 55. § e)
- az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet 288. § (1)
- egyes épületszerkezetek és azok létrehozásánál felhasználásra kerülő termékek kötelező alkalmassági idejéről szóló 97/2014. (III. 25.) Korm. rendelet 4. § (2)
- Építő és Szerelőipari Kivitelezési Szabályzat (ÉKSZ)
- Országos Építésügyi Szabályzat (OTÉK)
- Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ)
- Munkával kapcsolatos hatósági előírások
- Műszaki leírások
- Költségvetés előírásai
- Munkavédelmi előírások
- Szerződéses dokumentumok

4.2. Tetőhéjazatcsere

Segédszerkezetek

A bontási munkákhoz különböző ideiglenes szerkezeteket kell alkalmazni a munkavégzők és a környező létesítmények védelme érdekében. Ezek közé tartoznak az ideiglenes támaszok, állványzatok, porfogó hálók, kerítések, védőtetők.

A bontások megkezdése előtt a munkaterületet biztonságosan körül kell keríteni. A szállítási útvonalakat úgy kell kijelölni, hogy az iskola többi részén a belső forgalmat ne zavarja.

Minden bontási munkát csak az intézmény vezetőségével egyeztetett időpontban lehet végezni, olyan technológiával, ami a megmaradó épületszerkezeti elemek épségét nem veszélyezteti, valamint az intézmény működését nem akadályozza. Az anyagszállítási útvonalakat az intézmény vezetőségével egyeztetetten kell kijelölni.

A bontás során keletkezett törmelék a hulladékok veszélyessége szerint kell osztályozni és aszerint elszállítani, deponálni, valamint a szabályszerű lerakást dokumentumokkal igazolni.

Az azbesztmentesítési tevékenységet annak megkezdése előtt 15 nappal a 12/2006. (III.23.) EüM rendelet figyelembe vételével írásban be kell jelentenie a munkavégzés helye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal munkavédelmi felügyelőségének nyilvántartásba vétel céljából.

Az azbesztmentesítést csak erre jogosult munkáltató és munkavállaló végezheti a vonatkozó előírások betartásának szigorú figyelembevételével.

Az azbesztes síkpala fedés bontása és tetődeszkázat bontása tervezett. Az új tetőfedés nagytáblás acél trapézlemez. A nagytáblás fedés alá 10*10-es szelemenek 50 cm-ként fektetendőek.

A tetőfedés és aljzatának megfelelő állapotát és vízzáróságát ellenőrizni kell! Új légzáró-párafékező réteget kell beépíteni. Fontos a réteg felületfolytonos, megszakítatlan beépítése, különös figyelemmel a lemezcsatlakozások és a különféle szerkezeti kapcsolatok kialakításánál (pl. oromfalak, térdfalak, tetőablakok, kémények, szellőzők, stb.)

Új rétegrend:

- acél cserepeslemez sötétbarna színben
- 5 cm szelemen
- 5 cm ellenléc
- párafékező/párazáró fólia
- 15/15 cm meglévő acél tartószerkezet

Az udvar felőli iskolabejárat feletti lapostető vízszigetelése tervezett.

Az udvar felől a konyha-étkező tetőrész vízszigetelése tervezett. A konyha -étkező rész beázások miatti tisztasági festése el kell készülnön.

A lapostető teljes tetőfelületén vízszigetelés kerül. A meglévő szigetelést lebontani szükséges, helyére kétrétegű modifikált bitumenes vastaglemez szigetelést fektetünk.

Az Országos tűzvédelmi szabályzat villámvédelmi (MSZ EN 62305) szabvány előírásait kell követni a kivitelezés során.

Az építkezés alatt a villámvédelmi rendszer ugyan megbontásra kerül, azonban az ideiglenes rendszernek is a villámvédelmi csoportosításnak megfelelő villámvédelmi felfogóval és levezetővel kell rendelkeznie. Ehhez hozzátartozik még a szintén bevizsgált villámvédelmi földelés.

Szigetelni csak víz, por és zsírmintes felületet lehet. A vízelvezető csöveket, az összefolyókat a szükséges mértékig bontani kell, a felületet meg kell tisztítani.

A tető szigetelése közben gondoskodni kell a megbontott szerkezetek éjszakai, esős időben napközbeni nylon takarásáról.

Csapadékvíz-szigetelés közvetlen aljzatával szemben támasztott követelmények:

Megfelelő lejtés és felületi minőség: tiszta, sima, fészkektől és kiálló szemcséktől mentes. Megfelelő mértékben dilatált, lépésálló, szilárd, forma- és alaktartó, térfogatállandó. Pormentes, megfelelő hőmérsékletű és nedvességtartalmú, bitumenes szigetelés esetén kellőszített.

Bitumenes lemezszigetelés lángolvasztású hegesztéses fektetési technológiával.

Sarokképzés: idomelemmel/táska hajtogatása a szigetelés anyagából

Minőségellenőrzés a szigetelő lemezen: tűpróba/vákuum-harang

Az alsó vízszigetelő lemez elhelyezése először a vízszintes felületeken, majd a függőleges attika és lábazati felületeken. Ez a vízszigetelő réteg modifikált öntapadós bitumenes vastaglemezből készül egy rétegben, 4 mm vastag lemezzel, és a vízszintes felületen az előírások szerinti mechanikai kiegészítő rögzítéssel kell ellátni szigetelésrögzítő tárcsás dűbellel, amely a hőszigetelő rétegen keresztül rögzíti a

tetőszigetelő rétegeket a meglévő vasbeton szerkezetekhez és így biztosítja a szélszívás elleni védelem.

Mechanikai rögzítésnél 4db/m², a széleken 2 m-es sávban 6 db/m², a sarkokban 9 db/m² dűbel rögzítést kell alkalmazni. (DIN 1055 szerint; számított érték MSZ 15021/1, kiegészítve az ÉMSZ irányelvekkel)

Mechanikus rögzítő elemek szerepe:

Rögzíti a burkolatot, valamint a rendszer közbenső rétegeit a szélszívás emelő erőivel szemben. Megakadályozza a hőhatás által okozott dilatációs mozgásokból eredő károkat. A lapostetők felületére ható szél szívóereje nagymértékben függ az épület tengerszint feletti elhelyezkedésétől, az épület magasságától, geometriájától és a beépítési környezettől. Az áramló levegő légnyomáskülönbsége, az erősebb viharok komoly tetőkárokat okozhatnak, ha a követelményeknek nem megfelelő rögzítő elemeket választunk.

Kivitelezési gyakorlat bizonyítja, hogy a műanyag homlokzati dűbel vízszigetelés megfogására nem alkalmas a szilárdsági paraméterek miatt. A szigetelés sérülései az épület vízhatlanságát okozzák és balesetveszélyt is jelentenek.

A rögzítő elemek követelményei:

Kicsavarodás állóság, műanyag rögzítő elemek mechanikai ellenállása/ridegedése, fém rögzítő elemek korrózióállósága, műanyag rögzítő elemek hővel történő öregítéssel szembeni ellenállása.

Befejező munkarészként kerülnek visszaszerelésre a végleges villámhárítók, az új ereszcatornák és lefolyócsatornák, valamint minden más egyéb ideiglenesen leszerelt szerkezet.

Munkavédelmi előírás: A tetőperem közelében végzett munkáknál ajánlott állványok, korlátok, biztonsági hevederek, un. biztosító övek alkalmazása. Az övet rögzíteni kell az épület teherhordó szerkezetéhez vagy speciális rögzítési pontokhoz.

A villámvédelmi berendezés időszakos felülvizsgálata szükséges „...építmény minden olyan bővítése, átalakítása, javítása vagy környezetének megváltozása után, ami a villámvédelem hatásosságát módosíthatja...” 28/2011.(IX.6.) BM rendelet 228. § c).

4.3. Nyelvi labor kialakítása

Az új nyelvi labor belső felújítása történik, új parketta padlóburkolattal, belső fehér festésekkel. Új parketta padlóburkolat rétegrend kialakítása tervezett. A falak mennyezet tisztasági festése fehérre. Az előregedett padlóburkolatát eltávolítjuk, aljzatkiegyenlítő után úsztatott fektetéssel szalagparkettára cseréljük. Szegélyléccel kivitelezve. A teremben régi rossz állapotban lévő falfestést le kell kaparni, glettelni és alapozni, két réteg diszperziós festékkel ellátni. A nyelvi laborban 24 fős osztályt szükséges kialakítani, 24 fős munkaállomással, melyekhez műanyag vezetékcsatorna vezet, falon kívül szerelve, szükséges dugaljak és gyengeáramú szerelvények beépítésével, hálózat kiépítésével.

Műszaki tartalomnak meg kell felelni az alábbi rendeleteknek:

- az MSZE 24203-2:2012 számú Magyar Szabvány,

- a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet.

4.4. Projektarányos akadálymentesítés

A fejlesztéssel érintett iskolaépület projektarányos akadálymentesítése, illetve infokommunikációs akadálymentesítés tervezett. Részletes leírást az akadálymentes tervfejezet tartalmaz.

5. A megvalósításhoz szükséges hatósági és egyéb engedélyek

A beruházás megvalósítása a munkafolyamatokra vonatkozóan nem engedélyköteles, az épület nem esik műemléki védelem hatálya alá.

5.1. Munkavégzéssel kapcsolatos általános követelmények

- A szükséges terület foglalási engedélyek megszerzése, a felvonulási épületek elhelyezése, valamint a szükséges feltételek biztosítása után kezdődhetnek meg a kivitelezési munkálatok.
- A közterület foglalás csak a kijelölt területen történhet, az illetékes hatóság és a Megrendelő előírásai szerint. Az elfoglalt területre a vonatkozó előírások betartása kötelező. A felvonulási épületek elhelyezése is csak a Megrendelő hozzájárulását követően kezdhető meg.
- A közterület és kijelölt felvonulási terület tisztántartása a Vállalkozó feladata. A közút-közterület szennyezését meg kell akadályozni, illetve folyamatos takarítással a tisztaságot biztosítani kell.
- A Megrendelő feladata a munkaterület munkavégzésre alkalmassá tétele a teljes kivitelezés időtartama alatt, valamint az esetleges garanciális javítások alkalmával is.
- A munkaterületen az építési termékek tárolását, mozgatását az anyag/termék sajátosságait figyelembe vevő és a környezetet nem veszélyeztető, a környezeti károkozást kizáró módon, szakszerűen és rendezetten kell végezni. A csatornák és lefolyók védelme, tisztántartása a Vállalkozó önálló felelőssége.
- A munkavégzéshez szükséges technológiák érdekében a Megrendelőnek közmű csatlakozási lehetőséget biztosítson a Vállalkozó számára. A kivitelezés során felhasznált energiák (víz, áram) költségei a Vállalkozót terhelik, melyek külön felszerelt almérők segítségével számolnak el a Felek az illetékes közműszolgáltató Intézményre vonatkozó díjszabása szerint.
- A munkálatok során a dolgozók szociális ellátásának (illemhely, mosdási lehetőség) biztosítása a Vállalkozó feladata.
- A munkaterület átadása-átvétele jegyzőkönyv felvételével történik. A Vállalkozó kötelessége, hogy a kivitelezés menetéről folyamatos és részletes tájékoztatást ad a Megrendelő részére.
- A munkaterület átadását megelőzően a Vállalkozó írásos állapotfelmérést készít a Megrendelő számára, melyet a Megrendelőnek, valamint műszaki ellenőrnek szükséges jóváhagynia írásos formában. A Vállalkozó a köteles a tevékenységével

összefüggésben keletkezett károkat a saját kötelességére megszüntetni, illetve megtéríteni és a megrongált tárgyakat és szerkezeteket kijavítani.

A kivitelezés megkezdését a Vállalkozó kötelessége az illetékes szervekhez, hatóságokhoz bejelenteni (ÉMI). A pályázat Közreműködő Szervével a projektmenedzser tartja a kapcsolatot, a kivitelezési munkálatok folyamatának bejelentése a projektmenedzser kötelessége.

A Vállalkozó csak a szakhatósági, hatósági nyilatkozatok, illetve engedélyek (pl. illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság) birtokában kezdheti meg a munkát.

Az átadott munkaterületen kizárólagosan a Vállalkozó, illetve a jogszerűen igénybevevett alvállalkozói végezhetnek munkát. Az alvállalkozók munkájáért a Vállalkozó, mint sajátjáért felel.

A Vállalkozó köteles az építés időtartama alatt építési naplót vezetni. Megrendelő és képviselői jogosultak a kivitelezés során bármikor a munkát ellenőrizni, melynek eredményéről az építési naplóban bejegyzést eszközölhetnek.

Minden kivitelezési munkát a Megrendelőnek legalább 8 nappal a munka megkezdése előtt előre be kell jelenteni.

Az építési törmelék elszállításának és szakszerű kezelésének előkészítése a Vállalkozó feladata. A lerakóhellyel kötött szerződést, valamint a lerakóhelynek adott hulladéknemre vonatkozó KVVM-engedélyét a Megrendelő számára be kell mutatni.

A Műszaki Ellenőr számára át kell adni a hulladéklerakó összes átvételi elismervényét.

A bontási munkákat megelőzően meg kell győződni arról, hogy a munkaterület hermetikusan elzárt a bontással érintetlen területektől, oda por nem jut be. A bontás során keletkezett por terjedését – különösképpen a kifelé meg kell akadályozni. A bontási területet gondosan körül kell zárni. A bontási munkák által veszélyeztetett területet a személyi közlekedés elől el kell zárni, vagy megfelelő védelemmel kell ellátni. A bontások megkezdése előtt a biztonsági övezetek mentén őrséget kell állítani. A kivitelezés első lépéseként elbontásra kerülnek a meglévő, az új szerkezetek kialakításánál nem használt szerkezetek. A bontandó szerkezetek anyagminőségéről, a szerkezetek tényleges helyzetéről kétes esetekben a kivitelező feltárásokkal köteles meggyőződni. A bontás során feltárt ismeretlen teherbírású szerkezeteket a rajta végzendő bontási-átalakítási munka megkezdése előtt meg kell vizsgálni és azt a várható terhelésre, alkalmassá kell tenni. Szükség esetén a szakági tervező helyszíni szemléjét biztosítani kell. A főbb szerkezetek (falak), valamint meglévő megmaradó falakban tervezett bontásokat, nyílásáttöréseket csak az építésvezető helyszíni szemléje alapján, az építési naplóban történő bejegyzése után szabad megkezdeni. A bontások során különös gonddal kell eljárni a bontás közvetlen környezetében: a bontásból származó mechanikai behatások (rezgések) nem károsíthatják a meglévő épületrészeket.

Szerkezetek bontása csak a meglévő szerkezeti rendszer figyelembe vételével, szakaszosan – „felülről lefelé”, az építési sorrenddel ellentétes sorrendben - lehetséges. A téglafalak bontása, csak állványról történhet, „faldöntést alkalmazni” nem szabad. A bontásra kerülő vakolatok, fali-csempe burkolatok leverése során az 1,80 m feletti felületek bontását létra-állványról szükséges végezni. Az elbontott falszakaszok csorbázatát javítani szükséges, a további munkákra alkalmassá kell tenni a csorbázat visszavésésével és visszafalazásával illetve alapvakolásával. A fennmaradó vakolatok megtartásáról a Vállalkozó dönt. A vakolatokat részletesen át kell vizsgálni.

A vakolatok (fali vagy mennyezeti) állékonyságának megítélése a Vállalkozó felelőssége. A bontási munkák megkezdése előtt és a munkavégzés teljes időtartama alatt az érintett terület elektromos hálózatának feszültség-mentesítéséről, azok

kikapcsolásáról gondoskodni kell. A bontási, építési munkavégzés során a feszültség alatti villamosvezetékek védelméről megfelelően gondoskodni kell. A bontásra kerülő vezetékek és szerelvények kérdésében a szakági műszaki leírás a mértékadó. Gondoskodni kell a víz és HMV vezetékek elzárásáról, azok vízmentesítéséről, szükség esetén kiváltásáról. Az érintett nyomóvezetékek víztelenítését a munkák elkezdése előtt kell elvégezni. A fűtési rendszer elzárását, annak leeresztését a bontási munkák megkezdése előtt el kell végezni. Az építési területen átmenő gépészeti vezetékek védelméről gondoskodni kell. A bontási munkák során a szennyvíz és csatornavezetékek szabad végeit por és szennyeződés elleni védelemmel kell ellátni. A nem hasznosítható szerkezeteket, anyagokat elszállításra alkalmas darabokra kell aprózni, és az elszállításához munkahelyi depóniába kell tárolni. A bontás folyamán az egyes fázisokról bontási naplót kell vezetni, ha a munkák során az általánostól eltérő szerkezeti megoldásokat, vagy egyéb veszélyes helyzeteket lehet tapasztalni, a Megrendelő utasítását kell kérni a bontás folytatásának módjára vonatkozóan. Épületrészek, és épületszerkezetek bontását az építési sorrenddel ellentétes sorrendben kell végezni, a bontási munkában járatos műszaki vezető irányítása mellett. A porképződést locsolással kell csökkenteni. Az egyes műveleti szakaszok alatt képződő por eloszlása után szabad csak a következő bontási műveletet elkezdeni. A porral és zajjal járó munkák megkezdését Megrendelővel egyeztetni kell. Munkavégzés a zajterhelés miatt, csak az előírt időpontban végezhető. Az épületen belül, a bontási munkák során a porterhelés nem megengedett, a területet szakaszosan fóliával kell ellátni, hogy felszálló por csak egy-egy elkerített területen keletkezhesen. A portalanítást időről-időre el kell végezni. A bontási munkák során a munkavédelmi előírásokat maradéktalanul be kell tartani, és munkában résztvevőket a szükséges biztonsági és egészségvédelmi felszereléssel el kell látni, valamint munkavédelmi oktatásban kell részesíteni a vonatkozó rendeletek és szabványok szerint. Betartandó rendeletek, jogszabályok 1993 XCIII. Törvény a munkavédelemről Építőipari kivitelezési és biztonsági szabályok, 4/2002. (II.20.) SzCsM-EÜM együttes rendelet. A munkaterületet a műszaki átadáskor finomtakarítást követően kell a Vállalkozónak a Megrendelő számára visszaadnia.

5.2. Munkavédelmi előírások

A kivitelezés során az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosítani kell. Az érvényben levő balesetelhárítási és egészségvédő óvórendszabályokat szigorúan be kell tartani.

A Vállalkozónak naplózott munkavédelmi oktatást kell tartani a dolgozók részére. A munkavédelmi hiányosságok pótlásának idejére a Megrendelő képviselője (műszaki ellenőr) a munkavégzést bármikor felfüggesztheti. Ez nem befolyásolja a határidők betartását!

A fentiek betartását a munkavégzés során rendszeresen ellenőrizni kell. A tervekészítés során figyelembe vett, érvényben levő és vonatkozó nemzeti szabványok és műszaki előírások követelményeit a kivitelezés során be kell tartani.

A kivitelezés minden fázisában be kell tartani az érvényben levő, és a munkafázisra vonatkozó munkavédelmi szabályokat, a kivitelező vállalat munkavédelmi szabályzatában foglalt előírásokat, továbbá a kivitelezési és technológiai utasításban szereplő munkavédelmi előírásokat.

5.3. Szervezési és adminisztratív feladatok

Együttműködés

Az építkezés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a közreműködők feladata, amelyben együtt kell működniük. A kivitelezés a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott követelmények megtartása mellett történhet, melynek megtörténtéről a létesítésben résztvevő tervezők, kivitelezők írásban kötelesek nyilatkozni. (A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. Tv. 19.§.)

Biztonsági és egészségvédelmi koordinátor

Az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II.20.) SzCsM-EÜM együttes rendelet értelmében mind a tervező, mind a kivitelező kötelesek koordinátori feladatokat ellátni, ennek hiányában biztonsági és egészségvédelmi koordinátort foglalkoztatni, vagy megbízni. Biztonsági és egészségvédelmi koordinátor az a természetes személy lehet, aki legalább középfokú munkavédelmi képesítéssel rendelkezik. A koordinátor a feladatait a 4/2002. (II.20.) SzCsM-EÜM együttes rendelet előírásai szerint végzi.

A munkavállalók tájékoztatása

A munkáltató köteles tájékoztatni a munkavállalókat azokról az intézkedésekről, amelyek az építési munkahelyen munkát végzők egészségét és biztonságát érintik. Minden munkáltató (beruházó, fővállalkozó, alvállalkozó, stb.) a felelős a saját munkavállalóinak a saját munkaterületén a saját tevékenységére vonatkozó, valamint a környezetben munkát végző más munkáltatók tevékenységéből eredő és a saját munkavállalókat érintő biztonsági és egészségvédelmi információk átadásáért.

Felelős műszaki vezető

Az 191/2009. (IX.15.) Kormányrendeletben meghatározott részletes feladatok között a jogszabály nevesít munkavédelmi feladatokat a felelős műszaki vezető számára. Az kivitelező felelős műszaki vezetője felel a kivitelezés szakszerűségéért.

Az építés-szerelési munkára vonatkozó jogszabályok, munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi előírások betartása és ellenőrzése a felelős műszaki vezető feladatkörébe is tartozik.

A felelős műszaki vezető kijelölése nem mentesíti a kivitelezést végző munkáltatót a biztonsági és egészségvédelmi koordinátor foglalkoztatása alól.

Az építőipari kivitelezési munkák szervezése és irányítása az egészséges és biztonságos munkavégzés érdekében a munka irányítására olyan személyt kell kijelölni, aki megfelelő gyakorlati ismeretekkel rendelkezik, a szükséges tapasztalatok birtokában van és képes a munkák olyan megszervezésére és irányítására, hogy az ott dolgozókat veszély ártalom, illetve munkabaleset ne érje.

Az irányító személy köteles ellenőrizni, hogy az építési munka végzése során valamennyi leesés elleni védelem, elhatárolás megfelelő állapotban legyen, állványokat vagy egyéb létesítéseket a munkavállalók önhatalmúan ne változtassák meg, a szükséges egyéni védőeszközöket az érintett személyek viseljék és alkalmazzák. Amennyiben a munkát valamilyen okból meg kell szakítani, vagy a munkaidő lejárt, az irányító személy gondoskodni köteles arról, hogy a munkavégzéssel összefüggő,

ideiglenesen megbontott, eltávolított védőberendezések helyreállításra kerüljenek, vagy pedig azonos értékű, más védőberendezés megvalósuljon.

A munkavállaló alkalmassága

Építés kivitelezési munkahelyen csak azokat a személyeket szabad foglalkoztatni, akik az egyéb jogszabályokban meghatározottak szerint alkalmasak a munka elvégzésére.

Szociális előírások

A kivitelezés során a dolgozók számára megfelelő öltözési, tisztálkodási és melegedési lehetőséget kell biztosítani. Könnyen elérhető helyen, szabványos mentőládát kell tartani. A munkavégzés teljes időtartama alatt az alkalmazott munkamódszereket, a munka jellegét, és az ott dolgozó munkavállalók megterhelését figyelembe véve az emberi szervezet számára megfelelő hőmérsékletet kell biztosítani.

A munkahelyek és közlekedési utak kialakítása

Építési munkahelyeket úgy kell kialakítani, illetve berendezni, hogy az építési munka sajátosságainak, a változó építési körülményeknek és állapotoknak, az időjárási követelményeknek, a mindenkor szakmai tevékenységnek megfelelően folyamatosan megvalósuljanak az egészséges és biztonságos munkavégzés körülményei. A közlekedési és menekülési utakat úgy kell kijelölni és kialakítani, hogy azok a lehulló tárgyaktól, anyagoktól kellően védettek legyenek. A közlekedési és menekülési utaknak szeméttől, törmeléktől, és építési anyagmaradékoktól mentesnek kell lenniük, mivel közlekedni, szállítást végezni csak olyan útvonalon szabad, ahol az akadálymentesség biztosított. A szállítási útvonalat jól látható módon, egyértelműen meg kell jelölni a gyalogos és járműforgalmat, az anyagmozgatási útvonalakat el kell választani egymástól. A gyalogos és az anyagmozgatási utakat az igénybevevők számának, a tevékenység típusának megfelelően méretezni kell. A közlekedési úton szállítóeszközt használata során a gyalogos közlekedők részére biztonsági távolságot kell kialakítani, vagy védőszerkezetet kell felszerelni. Megfelelő távolságot kell hagyni a járműforgalomra szolgáló utak, a kapuk, az ajtók, valamint a gyalogosok részére szolgáló átjárók, lépcsőházak, folyosók között. Az építési munkahelyek útjainak állapotát rendszeresen ellenőrizni kell, és gondoskodni kell azok karbantartásáról. Amikor a munkavégzés helyszínének a megközelítése csak szintkülönbség áthidalásával biztosítható, akkor a biztonságos közlekedés követelményeinek a kielégítésére még fokozottabb figyelmet kell fordítani, mivel megjelenik a magasból való leesés veszélye.

Egyéni védőfelszerelés

A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető ártalmakat, veszélyeket (kockázatokat) és elsődlegesen megelőző műszaki, illetve szervezési intézkedéseket köteles tenni a kockázatok egészségét nem veszélyeztető mértékűre történő csökkentése érdekében. A kockázatokkal szemben védelmet nyújtó egyéni védőeszközzel kell ellátni a munkavállalókat, és használatukat meg kell követelni.

Építőipari kivitelezési munkaterületen védősisak viselése kötelező, kivétel tárgyak leesésétől nem veszélyeztetett belső munkahelyen végzett szakipari és irodai munkák. Amennyiben a leesés elleni védelmet nem lehet kielégítően biztosítani, akkor a munkavállaló a munkát csak munkaöv, biztonsági hevederzet, illetve zuhanásgátló használatával végezheti. Ilyen esetben előzetesen ki kell alakítani vagy jelölni azokat a teherhordó szerkezeteket, ahova a munkavállaló a védőfelszerelést rögzíteni tudja.

Az egyéni védőeszközöket az egyes munkafolyamatok végzésekor a kockázatértékelésben és a Biztonsági és Egészségvédelmi Tervben meghatározottak szerint kell kiosztani és viselni. Minden esetben figyelembe kell venni a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának színvonalas biztonsági és egészségvédelmi követelményéről szóló 65/1999 (XII.22.) EüM rendelet előírásait.

Munkavégzés gépi eszközökkel

Általános követelmények

Bármely gépet csak arra jogosult (vizsgázott) dolgozó kezelhet. Az üzemeltetés során az érintésvédelmi és egyéb biztonságtechnikai előírásokat be kell tartani. A gépek kezelési útmutatásait a gépek közvetlen közelében, elérhető helyen kell tartani, illetve kifüggeszteni.

Az építési munkahelyeken üzemeltetett valamennyi gépi meghajtású munkaeszközt, annak kezelője minden munkavégzés előtt köteles megvizsgálni és meggyőződni arról, hogy a működtető- és biztonsági berendezések megfelelőek.

Építés kivitelezési munkáknál csak olyan gépet szabad használni, amely megfelel a gépekkel szemben támasztott minőségi követelményeknek, azt a vonatkozó jogszabályok szerint megvizsgálták, illetve a gyártó a minőséget tanúsította és úgy van kialakítva, hogy a munkavégzés folyamán védelmet biztosít a gép kezelője, illetve kiegészítő személyzete részére.

Az építőipari gépeket úgy kell elhelyezni, hogy azok egymás hatósugarába ne kerülhessenek, biztosítsák a megfelelő védőtávolságokat, nem legyenek veszélyforrás okozói, elegendő hely álljon rendelkezésre a gépek közötti biztonságos közlekedési út kijelölésére.

Hegesztés és más tűzveszélyes munka végzése során a tűzvédelmi előírásokat fokozott szigorúsággal kell betartani. A felhasznált vegyszerek és más, egészségre ártalmas anyagok alkalmazása során (pl.: faanyagvédőszerek, festékek, ...) az eredeti gyári használati utasítások szerint kell eljárni (pl.: szellőztetés, egyéni védőfelszerelések használata, tűzbiztonság, stb.), és a technológiai fegyelem betartását folyamatosan ellenőrizni.

Tehergépkocsik, kamionok rakodását (le vagy fel), akkor lehet megkezdeni, ha a rakodásra váró jármű (szerelvény) megállt a rakodásra alkalmas - kellő nagyságú - helyen, és ha a tehergépkocsi vezetője leállította a motort és rögzítette a gépjárművet! (A független pótkocsi rögzítésére is szükség van, ha az automatikusan nem fékeződik be. A kézifék behúzásán kívül elmozdulás ellen rögzítő sarukat kell alkalmazni a járművezetőknek.) A rakodás veszélyes körzetében nem tartózkodik senki! Teheremelés esetén az emelést és elhelyezést irányító személy is csak veszélyzónán kívül tartózkodhat! A rakodási terület a munkavégzéshez szükséges mértékben megvilágított legyen.

A tehergépjárművel, munkagéppel hátramenetben csak akkor szabad közlekedni, ha a vezetőt a szabad kilátásban nem gátolja semmi. Ellenkező esetben valaki - akit a gépkocsi vezetője folyamatosan lát - irányítja a hátra-menetet! Csak óvatosan, igen lassú tempóval (2-3 km/óra) szabad a tolatást végezni.

Kézi anyagmozgatás

A rakodást azok a munkavállalók végezzék, akiket megbíztak ezzel a munkával! Az anyagmozgató személy tartson mindig biztonságos (elegendő) távolságot a szállítandó anyag és a fix tárgyak között! A munkavállaló ne kerüljön soha a szállított

anyag és egy rögzített tárgy, eszköz vagy a fal közé! A gyúlékony egyéb veszélyt jelentő anyagokat az arra szolgáló edényben szállítsa!

Használjon mindig olyan egyéni védőeszközt, (védősisak, védőálarc, védőszemüveg, védőkesztyű, védőlábbeli), amilyent a mozgatandó anyag tulajdonságai (fizikai, kémiai, stb.) szükségessé tesznek.

Az anyagmozgatási normák betartása: 18 éven felüli férfi legfeljebb 50 kg-ot emelhet és vihet. A szállítási távolság 50 kg-ig sík terepen 90 m, 10 %-os emelkedés mellett 30 m. Az 50 kg-nál kisebb terhek arányosan nagyobb távolságra szállíthatók. Lépcsőn legfeljebb 3 m magasságig 50 kg-os teher szállítható. Ennél magasabb szintre a 18 éven felüli férfi sem vihet saját kézi szerszámán kívül más terhet.

A 200 kg és ennél súlyosabb osztatlan terhek emelését, szállítását, rakodását megfelelő szállító-, illetve rakodóeszközzel szabad végezni.

A rakodás veszélyes körzetében nem tartózkodhat senki!

Teheremelés esetén az emelést és elhelyezést irányító személy is csak veszélyzónán kívül tartózkodhat!

Anyagtárolás

Anyagokat terjedelmük, fajtájuk, alakjuk, súlyuk, mennyiségük, egyéb fizikai és vegyi tulajdonságuk, egymásra hatásuk, a tároló hely megengedhető maximális teherbírása és a tűzrendészeti és a környezetvédelmi előírások figyelembevételével, veszélymentesen kell tárolni.

Anyagok, tárgyak tárolásánál biztosítani kell azok veszélymentes lerakásának és elszállításának a lehetőségét.

Sérült anyagot, göngyöleget a rakatban elhelyezni nem szabad, tárolásukról külön kell gondoskodni.

Olyan anyagokat, amelyekből hegyes, éles részek (pl.: szegek) állnak ki, tárolás előtt ezektől mentesíteni kell, vagy veszélymentes tárolási módot kell biztosítani.

Fűrészáru (palló, deszka, lécs, stb.) rakatokban történő tárolásánál az egyes sarokban csak azonos vastagságú anyagok lehetnek. A rakatok szélessége a rakatmagasság 0,6 - szeresénél kevesebb nem lehet.

A KIVITELEZÉS KÖZBEN BENNTARTANDÓ EGYÉB MUNKAVÉDELMI, TŰZVÉDELMI JOGSZABÁLYOK:

2000. évi LXXX. törvény

Az építkezéssel kapcsolatos biztonsági és egészségügyi kérdésekről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia

1988. évi 75. Ülésszakán elfogadott 167. sz. Egyezmény kihirdetéséről

2000. évi LXXV. törvény

A munkavállalók egészségéről és a munkakörnyezetről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1988. évi 67.

Ülésszakán elfogadott 155. sz. Egyezmény kihirdetéséről

28/2011. (IX.6.) BM rendelet Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

66/2005. (XII.22.) EÜM rendelet

A munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről

65/1999. (XII.22.) EÜM rendelet

A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi

követelményeiről

11/2003. (IX.12.) FMM rendelet

Az ipari alpine technikai tevékenység biztonsági szabályzatáról

3/2002. (II.8.) SzCsM-EÜM rendelet

A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről

18/2008. (XII.3.) SZMM rendelet

Az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról.

72/2003. (IX.29.) GKM rendelet

A Feszültség Alatti Munkavégzés Biztonsági Szabályzat kiadásáról

követelményeiről

47/1999. (VIII.11/2003. (IX.12.) FMM rendelet

Az ipari alpine technikai tevékenység biztonsági szabályzatáról

3/2002. (II.8.) SzCsM-EÜM rendelet

A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről

2/2002. (II.7.) SzCsM-EÜM rendelet

Az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról.

72/2003. (IX.29.) GKM rendelet

A Feszültség Alatti Munkavégzés Biztonsági Szabályzat kiadásáról

A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény és a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet értelmében kijelentem, hogy a fent említett gyártmányú, eredetű, típusú dolog, eljárás, tevékenység, személy, szabadalom vagy védjegy megnevezése csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történik, és mellé értendő a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés is.

5.4. Megrendelő által nyújtott szolgáltatások

Megrendelő feladata a munkaterület munkavégzésre alkalmassá tétele.

Megrendelő feladata a munkaterület átadása Vállalkozó részére a vállalkozási szerződésben meghatározott időpontban a szerződésben meghatározott feltételek teljesülésekor.

Az érintett helységekbe való bejutás biztosításáról Megrendelő gondoskodik a kivitelezés teljes időtartam alatt.

Megrendelő biztosítja Vállalkozó számára a felvonulási területet, valamint biztosítja a munkálatok elvégzéséhez szükséges közmű hálózatokra történő csatlakozás lehetőségét.

Megrendelő víz és elektromos energia ellátást térítés ellenében biztosít, külön almérő felszerelésével, az illetékes közműszolgáltató Intézményre vonatkozó díjszabása szerint.

5.5. Organizáció

Vállalkozónak Megrendelő által megjelölt felvonulási területet biztosítja. Vállalkozónak bármely a kivitelezés során felhasznált építőanyag tárolásra kizárólag itt van lehetősége.

A munkaterület átadását követően a Vállalkozónak a megrendelővel egyeztetett ütemtervet kell készíteni és amennyiben késést/elmaradást észlel, haladéktalanul jeleznie kell.

